Ner 245. ROK 1841. WTOREK 26 PAŹDZIERNIKA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Ewarysta.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Dziś Lutosław.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiéj	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rożne uwagi
	6	27" 8' 576	— 4° 6	3''' 68	Zaden	Pogoda z Chmurami	Mgła
23	2	6, 787	+ 9, 7	1, 87	PPł. Wschodni słaby	,,	
	6	4, 475	+ 3, 4	1, 95	,, ,,	,,	
	6	2, 885	+ 0, 6	1, 83	Zaden	Pogoda z Chmurami	
24	2	1, 518	+ 14, 4	2, 63	Południowy średni	,,	
	10	0, 925	+ 8, 4	3, 69	,, słaby	Chmury	

Wiadomości krajowe.

— KRAKÓW. —

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.
Od dnia 23 do dnia 24 Października.

Byczkowski Karol ob., Piotrowska ob., Arkuszewski Józef, Olechowski ob., Koszucki Hipolit ob., Srednicki Soter, Froelich Jan, Florkiewicz Antoni ob., Broze Karol, Błoński Wincenty, Zlowodzki Józef Borkowski Alexander, Srednicki Jan, Dutkiewicz Stanisław, Toczyska Paulina ob., Ryb Jan, Kozłowski Michał, Sluski Adam ob., Sobolewska Ewa ob., Sobolewski Tadeusz ob., Wolicki Jan ob., z Polski; — Hiz Józef, Baranowska Maryanna, Stiegler Jan, z Galicyi; — Wolicki porucznik, Siemiński Leonard ob., Zeromski Fromenty, Zeromski Wincenty, Legaj Franciszek, Rusiecki Jan, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Łaski Jan ob., Dwernicka Julia ob., Szeznrowski Jan, Swiderski Antoni, do Polski; — Spital Antonina ob., do Galicyi; — Larisch hr., do Pruss.

Wiadomości zagraniczne.

— *Warszawa* 19 *Października.* —

Minister sekretarz stanu zawiadomił J. O. Xięcia Namiestnika Królestwa, że Najjaśniejszy Cesarz i Król najmiłościwiéj ulaskawić raczył czterech byłych podchorążych dawnéj szkoły Warszawskiéj, a mianowicie: Adolfa Kurczewskiego, Wincentego Lenczewskiego, Nereusza Rożańskiego i Gaspara Babskiego, za udział w rokoszu do Tobolskiéj gubernii na mieszkanie zesłanych, przez dozwolenie im powrotu na łono familii, do Królestwa Polskiego.

— *Paryż* 9 *Października.* —

Hrabia Toreno udał się wczoraj na otrzymane zaproszenie do St. Cloud, gdzie miał przez półtoréj godziny posłuchanie u króla. Powróciwszy do Paryża, udał on się zaraz do królowéj Krystyny, wraz z panem Martinez de la Rosa i pozostał aż do wieczora w pałacu królowéj.—Pan Salvandy był także wczoraj u króla w St. Cloud.

Rząd ogłasza następującą depeszę z Tulonu 7 b. m: »Jenerał Lamoriciere powrócił w dniu 30 z. m. do Mostaganem z Maskary, którą szczęśliwie zaopatrzył w wszelkie zapasy. Jenerał gubernator przybył także do Mostaganem w dniu 3 b. m. Przyprowadził on z swojéj wyprawy do Szelif około 400 jeńców i znaczną zdobycz. Te szczegóły przywiózł kapitan paropływu *Fulton*.

Giełda 9 Października. Artykuł *Monitora paryzkiego* w przedmiocie nowéj taryfy celnéj w Stanach Zjednoczonych, dał dziś powód na giełdzie do rozmaitych komentarzy i w skutku tego miały miejsce dość znaczne przedaże rent, przez co kursa ich o 25 do 30 centimów spadły. Mówiono że królowa opuściła Paryż. — Dopisek o godzinie w pół do piątej. W téj chwili rozchodzi się pogłoska że rząd otrzymał wiadomości tak ważne od granic hiszpańskich, iż może będzie potrzeba jak najspieszniéj posłać wojsko w góry Pyrenejskie.

Sympatya dzienników ministeryalnych dla powstania wojskowego na korzyść królowéj Maryi Krystyny objawia się w najdziwniejszy sposób. *Journal des Débats* mówi o rejencie hiszpańskim jako o władzy już upadłéj, a *Presse* przez najszczególniejsze dowodzenia stara się przedstawić upadek jego za nieochybny, nakoniec dzienniki wieczorne taki umieją dać obrot doniesieniom otrzymywanym od granic hiszpańskich, że poruszenie krystynowskie przedstawia się jako coś wielkiego, bardzo popularnego, jako sprawa która musi się pomyślnie skończyć. Jeden z nich utrzymywał wczoraj że aby O'Donnella zmusić do poddania się w cytadelli Pampelony, potrzebaby na to 6 miesięcy czasu i trzydziestu tysięcy wojska, a że w zajem gwardya narodowa która z jenerałem Ribeiro trzyma się w Pampelonie, jest tak słabą że niezdołałaby się przez godzinę utrzymać pod ogniem z cytadelli.

Względem rezultatu tego nowego rewolucyjnego poruszenia, przyszłość rozstrzygnie. Idzie tu tylko o kwestyę osobistą. Czy rząd w Hiszpanii nazywa się Krystyna, czy Espartero, to nie wpływa na polepszenie moralnego i materyalnego położenia kraju; kassy publiczne jak były tak będą puste, nieposłuszeństwo względem rządu jak dawniéj tak i na przyszłość będzie się niekiedy podnosić w prowincyach. Pierwszą potrzebą Hiszpanii, pierwszym warunkiem jéj odrodzenia jest w téj chwili spokojność i porządek.

Ostatnie powstanie wojskowe w Hiszpanii potrzebuje niejakich objaśnień. Wiadomo że od czasu zmniejszenia gwardyi, a mianowicie od usunięcia albo zredukowania wielu oficerów wyższych na połowę żołdu, okazały się znaki niejakiego nieukontentowania w armii hiszpańskiéj, która i tak nie była zadowoloną z systemów exaltystów. W prowincyach baskijskich ludność nieprzyjazną jest rejentowi i rządowi centralnemu, z powodu odjętych im przywilejów, a Katalonia i inne miejsca fabryczne sprzykrzyły już sobie kontrabandy angielskie. Wszystkie te symptomata zwróciły na siebie uwagę stronników królowéj Krystyny. Utworzyli oni przeto w blizkości Paryża komitet kierujący jéj sprawą, którego najzdatniejszą głową był bez zaprzeczenia pan Zea Bermudez. Ten komitet zbierał pieniądze, utworzył kassę, wezwał do siebie znakomitych mężów, porozumiał się z nieukontentowanemi jenerałami; udzielił im instrukcye, i utworzył tym sposobem plan powstania, którego wybuchnienie obecnie tak zostało wypełnione, jak je poprzednio ułożono w Paryżu. Podług tego planu nie tylko w prowincyach ale w Madrycie ma być wykonany krok ku zwaleniu Espartera. Massy spisku stanowią żołnierze dawnéj gwardyi, jazda albo zjednane wojsko. Niektórzy magnaci hiszpańscy niekontenci że się widzą uciśnionemi przez Arguellessa i jego stronnictwo, dopomagali do rozdymania ognia. Pozbyć się rejenta to jest cel pierwszy: a drugi dostać w swoje ręce obie infantki, i oświadczyć iż zostały uwolnione z uwięzienia. Skoro powstańcy zabezpieczą osoby królowéj Izabelli II. i jéj siostry, królowa matka rejentka ma udać się do Hiszpanii.

Już w tych dniach chciała królowa Krystyna wyjechać z Paryża, jednakże ten śmiały krok został jeszcze odroczony. Powstańcy spodziewali się, że mogą liczyć na jenerała Ribeiro, tymczasem tenże dotychczas stawia czoło O'Donnellowi. Wielu oficerów karlistowskich którzy pod Bergarą razem z Marotem odstąpili od sprawy Don Carlosa, oświadczyli się teraz za królową Krystyną. Niepodlega wątpliwości że znaczne summy zostały wysłane z Paryża do Hiszpanii.

Zdaje się że Espartero zwoła kortezy w Madrycie, jeśli go nie ubiegną wypadki. Na długą wojnę domową i utarczki gierylasowskie Hiszpania zbyt jest zniszczona, dla tego z niecierpliwością czekamy nowych doniesień.

Obliczają tu że poruszenie w Madrycie, ma się rozpocząć w dniu 8 albo 9. Dzienniki angielskie, podług listów z Bajonny, mówią o pochodzie armii rządowéj wcelu otoczenia O'Donnella w Pampelonie i zmuszenia go do kapitulacyi, przez odcięcie mu dowozów żywności. Tutejsze poselstwo hiszpańskie sądzi mieć powody użalania się na gabinet p. Guizot i zwraca się z swemi żalami do tutejszych głównych dzienników opozycyjnych, którym codziennie przysyła wiadomości z których zdaje się okazywać że rząd francuzki popiera sprawę Krystyny.

Tymczasowy sprawujący interesa angielskie, z powodu wypadków hiszpańskich wyjechał do Londynu, aby osobiście odebrać niejakie instrukcye. Ostatnie wypadki hiszpańskie nie mogą pomyślnie wpłynąć na jedność między Anglią i Francyą, ponieważ powstanie krystynowskie widocznie wymierzone jest przeciw żywiołom angielskim w Hiszpanii.

A zatém wypadki te przedstawiają znowu obszerne pole do zawikłań politycznych. Jeśli królowa Krystyna szczęśliwie doprowadzi do skutku swoje plany, Anglia będzie to niechętnie widzieć; jeśliby zaś Espartero zwyciężył, rząd jego poprzysięgnie nieubłaganą nienawiść teraźniejszemu systemowi we Francyi. W obu przypadkach skutki muszą być ważne.

— Londyn 1 Października. —

Że parowie angielscy mimo wszelkich reform parlamentowych, wielki pośredni wpływ wywierają na wybory do izby niższéj, to aż nadto jest wiadomém. Wątpliwém jest jeszcze w prawach angielskich czy parowie bezpośredni wpływ w tych przypadkach wywierać, to jest, czy mogą jako wyborcy głosować. Przy ostatnich wyborach w Westminster, lord Dinorben głosował, i jego votum zostało zakwestyonowaném a rewizor wyborów pan Arnold, w następujący sposób rzecz tę rozstrzygnął: »Izba niższa reprezentuje samą tylko część mieszczańską narodu. Tylko gminy mogą głosować przy wyborach członków téj izby. A ponieważ par nie jest członkiem gminy, nie ma przeto prawa głosowania. W skutku tego imie lorda Dinorben zostało z listy wyborców wykreślone.«

Podczas gdy z jednéj strony donoszą że pieniądze wypłacone kapitanowi Elliot przez władze chińskie w Kantonie, zostały posłane do Anglii, inne znowu raporta twierdzą że kapitan Elliot na własną rękę wypłacił już z téj summy domowi handlowemu angielskiemu Dent, w Chinach, wynagrodzenie za zabrane opium, po 500 dolarów za skrzynię, a obok tego w liście do lorda Auckland jeneralnego gubernatora Indyj wschodnich, proponuje aby innym posiadaczom biletów na opium wynagradzano w ilości 300 dolarów za skrzynię. Tymczasem tutaj zaprzeczają mu prawa używania tych pieniędzy na ten cel, ponieważ one powinny być odesłane do Anglii. Prócz tego uskarżają się na to, że kapitan Elliot jeden milion z summy wynagrodzenia, przyjął w wexlach na obce domy handlowe, a nawet w rewersach długów kupców z Hong.

Wiadomości z Chin znaczny wpływ wywarły na ceny herbaty, spadły one znowu o 15 pct., ale to zdaje się być zbyt pośpiesznem, bo wojna z Chinami pewno nie prędko ukończoną będzie.

— Od granic tureckich 3 Października. —

Podług raportów z Bucharestu, ogłoszony już został ostateczny wyrok nadzwyczajnego dywanu względem uczestników spisku przeciw życiu hospodara i jego rodziny. Przestępstwo ich uznane zostało za bunt, ponieważ przywodcy zeznali iż mieli zamiar za pomocą siły i rozlewu krwi obalić istniejący porządek rzeczy i nowy rząd w jego miejsce wprowadzić. Stosownie do praw krajowych większością głosów skazano czterech winnych na dziesięcioletnie prace w salenach, pięciu na 3letnie więzienie a nieletniego Baltgesko na trzy lata więzienia. Cudzoziemcy, to jest Murgo z siedmiogrodzkiéj ziemi, i Vaillant francuz, którzy oddalili się tajemnie z kraju, zostali skazanemi na wieczne wygnanie, z zagrożeniem sądu karzącego, gdyby się odważyli powrócić.

— Alexandrya 27 Września. —

Podług niepewnych pogłosek miało przyjść do otwartéj wojny między muzułmanami i chrześcianami w okręgu Naplus; mieli oni stoczyć zaciętą walkę w któréj około 1000 ludzi poległo, ale muzułmanie odnieśli zwycięztwo. Za kilka dni przez paropływ angielski, który teraz znajduje się w Beirut otrzymamy bliższe w tym względzie wiadomości.

— New York 25 Września. —

Wiadomość że senat zatwierdził już wybrany przez prezydenta nowy gabinet, była przedwczesna; senat owszém przedstawił zarzuty przeciw niektórym członkom, rząd zatém nie jest jeszcze dokładnie na powrót uorganizowany.

Tworzy się tu już silne stronnictwo przeciw wybraniu na nowo pana Tyller i stronnictwo bankowe przedstawia na kandydata pana Clay.

Obecność xięcia Joinville w New York obudza wielkie zajęcie; oddał on prywatne odwiedziny posłowi francuzkiemu i jeneralnemu konsulowi, i oglądał zbudowaną tu rossyjską fregatę parową.

Obawy aby sprawa Mac Leoda nie doprowadziła do wojny z Anglią, znacznie się zmniejszyły. Proces odbędzie się za kilka dni. Obrońcy z obu stron najgorliwiéj zajmują się zebraniem świadków.

— *Veracruz 27 Sierpnia.* —

Trudności finansowe w Mexyku tak się powiększyły, że albo jak mniemają trzeba będzie nowy system przyjąć, albo rząd wkrótce będzie musiał ogłosić zupełne bankructwo. W ogóle widoki są smutne i mniemają że wkrótce przyjdzie do zaprowadzenia nowéj formy rządu pod wpływem władzy wojskowéj, przyczém jenerał Santana główną rolę grać będzie. W Guadalaxara wybuchło już powstanie, pod pozorem żądania zniesienia podatków konsumcyjnych, ale podług wszelkiego prawdopodobieństwa z podburzenia Santany.

Doniesienie Urzędowe.

Nro 5835.

WYDZIAŁ DOCHODÓW PUBLICZNYCH I SKARBU

W SENACIE RZĄDZĄCYM

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Na zasadzie rozporządzenia Senatu Rządzącego z dnia 8 bieżącego miesiąca Nro 5446, podaje do wiadomości, iż w dniu 4 listopada r. b. w godzinach przedpołudniowych odbywać się będzie w biórze Wydziału Dochodów Publicznych licytacya dzierżawy trzechletniéj, od dnia 1 stycznia 1842 do d. ostatniego grudnia 1844 roku pastwiska na obydwóch brzegach staréj Wisły, pomiędzy mostami, na Stradomiu i przy szlachtuzie generalnym, tudzież pomiędzy ogrodami Xięży Missyonarzy i Podbrzeziem położonego. Licytacya rozpocznie się od kwoty złp. 61 groszy 15 rocznego czynszu; chęć licytowania mający złożą na *vadium* kwotę złp. 6 gr. 5 odpowiadającą 10 części *praetii licyti,* i takową dopełnią w stosunku podnieść się mającéj przez licytacyą kwoty, inne zaś warunki każdego czasu w biórze Wydziału mogą być pretendentom do odczytania udzielonemi.

Kraków d. 20 października 1841 r.

Senator prezydujący,

A. Wężyk.

(2r.) Za Sekr. *W. Markowski.*

CENY ZBOZA

na targowicy publicznéj w Krakowie w 3ch gatunkach praktykowane.

Dnia 18 i 19 października 1841 roka.	1. Gatunek				2. Gatunek				3. Gatunek			
	od		do		od		do		od		do	
	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.
Krz. Pszenicy.	24	15	26	—	-	—	24	—	21	15	22	15
„ Zyta.....	18	10	19	—	—	—	17	6	—	—	—	—
„ Jęczmien	14	—	15	—	12	—	13	15	—	—	—	—
„ Owsa.....	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	-
„ Grochu..	—	—	16	24	--	—	—	—	—	—	—	—
„ Jagieł	—	—	28	—	—	—	27	—	—	—	25	—
„ Rzepaku.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Wielogr:	—	—	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Tatarki..	—	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Ziemniaków	2	12	3	6	—	—	—	—	—	—	—	—
Centnar Siana	2	—	2	18	—	—	1	18	—	—	—	—
„ Słomy	—	—	2	15	—	—	1	18	—	—	—	—

Sporządzono w Wydziale S. W. i Policyi.

Kraków d. 12 października 1841 r.

J. Chaberski Z. R. W. S. W.

Doniesienie prywatne.

Podpisany właściciel handlu korzennego w Sukiennicach straciwszy w tych dniach przez nieszczęśliwy wypadek pożaru, wielką część zapasu towarów, nieomieszkałem jednakowoż jak najrychléj postarać się o świeże nadsyłki, w nadziei, że Prześwietna Publiczność przez wzgląd na moje krytyczne położenie nie odmówi mi swych łaskawych względów, za co przyrzekam dobrą usługę i najmierniejsze ceny.

Najobowiązańszy,

Józef Stehlik.

W biórze urzędu pocztowego Król. Pruskiego u podpisanego jeszcze dostać można losów do klassy 5téj 84téj loteryi berlińskéj.

Rehefeld.

T E A T R. Dziś *Zachód słońca i Krewni.*